

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Accountancy van Avans Hogeschool**

Gegevens

	Naam instelling	: Avans Hogeschool
datum	Naam opleiding	: hbo-bachelor Accountancy (240 ECTS)
30 september 2014	Datum aanvraag	: 20 december 2013
onderwerp	Varianten opleiding	: voltijd, deeltijd en duaal
Besluit	Extra	: Associate degreeprogramma Accountancy (sinds februari 2007)
accreditatie hbo-bachelor	Locaties opleiding	: Breda en Den Bosch
Accountancy van Avans	Datum instemming panel	: 26 augustus 2013
Hogeschool	Data locatiebezoeken	: Den Bosch (voltijd, deeltijd) 30 en 31 mei 2013
(002431)		Breda (voltijd, duaal) 23 en 24 oktober 2013
uw kenmerk		Breda (deeltijd, Ad) 26 en 27 september 2013
13.0003631	Data visitatierapporten	: Den Bosch (voltijd, deeltijd) 10 juli 2013
ons kenmerk		Breda (voltijd, duaal) 11 december 2013
NVAO/20143111/AH		Breda (deeltijd, Ad) 21 november 2013
bijlagen		
3		

Instellingstoets kwaliteitszorg : ja, positief besluit van 3 september 2013

Beoordelingskaders

- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523) alsmede het Protocol toetsing Associate-Degreeprogramma door de NVAO.
- CEA-beoordelingscriteria hbo-accountantsopleidingen (NVAO en CEA¹, 24 januari 2011).

Aanvullende informatie

De NVAO heeft bij brief van 13 mei 2014 de instelling om een aanvullende panelrapportage gevraagd, waaruit expliciet blijkt dat het visitatiepanel de CEA-beoordelingscriteria in acht heeft genomen. Bij brief van 2 juli 2014 heeft de NVAO de aanvullende informatie ontvangen.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

---

¹ Commissie Eindlermen Accountantsopleiding.

Pagina 2 van 11 De NVAO vindt in de overwegingen van het visitatiepanel ten aanzien van de locatie Den Bosch geen expliciete argumenten voor het uitstijgen boven de gangbare basiskwaliteit op standaard 1, wat geïmpliceerd wordt door het oordeel 'goed' op deze standaard. De basiskwaliteit (oordeel 'voldoende') is evenwel aannemelijk gemaakt.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Den Bosch voltijd, deeltijd

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De opleiding Accountancy van Avans Hogeschool leidt studenten op voor een startfunctie binnen het vakgebied van de accountant. Deze opereren vooral binnen het midden- en kleinbedrijf (MKB) en zijn werkzaam als assistant accountant, assistant controleleider, consultant en AA accountant. De eindkwalificaties van de opleiding zijn uitgedrukt in negen competenties die samenhangen met zes beroepstaken. De competenties sluiten aan bij de landelijk geaccepteerde beroepseisen. De zes beroepstaken passen bij het beroep van de accountant en de negen competenties zijn relevant voor het domein waarvoor wordt opgeleid.

Op opleidingsniveau worden stappen gezet om te komen tot een verdere uitwerking van de visie op internationalisering. Het panel vindt dit ook wenselijk omdat het domein en vakgebied van de accountant zich (deels) afspeelt in een internationale context en omdat van afgestudeerden verwacht mag worden dat zij over de grenzen van hun vakgebied en regio/land heen kunnen kijken.

Het panel beoordeelt standaard 1 als goed.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

De opleiding wordt aangeboden in voltijd en deeltijd en omvat vier studiejaar. De voltijdse en deeltijdse opleiding leiden op voor dezelfde beroepstaken en competenties. Het programma is concentrisch van opbouw wat inhoudt dat competenties in toenemende mate van complexiteit terugkomen in de beroepstaken. Het programma is opgebouwd vanuit de negen competenties en wordt door middel van beroepstaken van accountant context voorzien. Kennis, vaardigheden en houding ontwikkelen studenten in de verschillende onderwijsblokken door middel van hoor- en werkcolleges, stages, casuïstiek, projecten en studieopdrachten. De aangeboden kennis is van voldoende niveau. Het panel ziet een aantal verbeterpunten, zoals het sterker aanzetten van het gebruik van internationale literatuur in het programma en de blijvende aandacht voor de versterking van onderzoeksvaardigheden bij studenten.

De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen en neemt maatregelen in de vorm van intakegesprekken en advisering naar aanleiding daarvan om de aansluiting met het onderwijsprogramma zo optimaal mogelijk te laten zijn.

De opleiding biedt studenten studieloopbaanbegeleiding en een studieloopbaanbegeleider (slb'er) en studenten zijn hierover zeer tevreden. Voor het docententeam geldt dat zij een mastergraad hebben of hbo- of hbo+ zijn opgeleid. Het docententeam beschikt over de nodige vakinhoudelijke en onderwijskundige kwalificaties. Studenten zijn tevreden over de kwaliteit van de docenten. De kwaliteit van de voorzieningen, lokalen, werk- en

Pagina 3 van 11 studieplekken is goed. De informatievoorziening voor studenten verloopt via de elektronische leeromgeving Blackboard, de Avans portal en Osiris.

Het panel beoordeelt standaard 2 als voldoende.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het systeem van toetsing is van voldoende kwaliteit. De opleiding gebruikt verschillende toetsvormen die passend zijn bij het onderwijs en ook de kwaliteit van de toetsen is voldoende. De opleiding heeft aandacht voor de kwaliteitsbewaking van toetsen en beoordelen.

Het panel concludeert dat bij studenten in de laatste twee jaren (2011 en 2012) het gerealiseerde eindniveau voldoende is. Hierbij maakt het panel wel de kanttekening dat de opleiding doorgaans nogal aan de hoge kant zit qua becijfering van de beoordeling. Wel constateert het panel dat de opleiding de systematiek van het afstuderen recent goed heeft opgepakt en dat de onderzoekslijn vanaf jaar 1 tot en met jaar 4 als doorgaande leerlijn in het programma zal worden opgenomen. Het panel is positief over de goede aansluiting van de bacheloropleiding op een post-hbo of universitaire vervolgopleiding.

Het panel beoordeelt standaard 3 als voldoende.

Op grond van de beoordelingen van de drie standaarden en de beslisregels van de NVAO beoordeelt het panel de opleiding als voldoende.

Breda voltijd, duaal

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De hbo-bacheloropleiding Accountancy van Avans Hogeschool leidt studenten op voor een startfunctie binnen het vakgebied van de accountant. Afgestudeerden van de bacheloropleiding kunnen aan de slag als zelfstandig financieel-administratief dienstverlener voor het (niet-controleplichtige) midden- en kleinbedrijf (MKB) of kunnen doorstromen naar de posthbo-opleiding tot Accountant-Administratieconsulent (AA) dan wel naar een universitaire opleiding tot Register Accountant (RA).

De eindkwalificaties van de opleiding zijn gebaseerd op de domeincompetenties van de Bachelor of Economics en de CEA (Commissie Eindtermen Accountancy) eindtermen. De kwalificaties zijn tot stand gekomen in overleg met het werkveld en het Accountancy (AC)-scholenoverleg en voldoen aan de internationale beschrijving van het bachelorniveau (Dublin-descriptoren).

Het panel beoordeelt standaard 1 als voldoende.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

De vierjarige bacheloropleiding Accountancy wordt aangeboden als voltijdse en duale opleiding en wordt verzorgd in Breda. De opleiding bestaat uit een propedeuse, een hoofdfase en een afstudeerfase. De eindkwalificaties van de opleiding, in combinatie met de beroepstaken en thema's, vormen het uitgangspunt voor het curriculum van de opleiding. De literatuur die de opleiding gebruikt is passend en relevant voor een hbo accountancyopleiding. Het didactisch concept van de opleiding is goed uitgewerkt en er is voldoende variëteit aan werkvormen. Kennis, vaardigheden en houding ontwikkelen studenten in de verschillende onderwijsblokken door middel van hoor- en werkcolleges,

Pagina 4 van 11 beroepstaken, stages en projectopdrachten. De aangeboden kennis is van voldoende niveau. Het panel ziet een aantal verbeterpunten zoals het sterker aanzetten van actuele (inter)nationale vakliteratuur, het inspelen op actuele ontwikkelingen en veranderingen binnen het vakgebied en blijvende aandacht voor de versterking van onderzoeksvaardigheden bij studenten. De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen en neemt maatregelen in de vorm van advies- en coachingsgesprekken om de aansluiting met het onderwijsprogramma zo optimaal mogelijk te laten zijn. Studenten worden in de opleiding goed begeleid.

Deze begeleiding bestaat uit vakinhoudelijke begeleiding, begeleiding in het kader van studieloopbaanbegeleiding, stagebegeleiding en begeleiding bij het afstuderen. De opleiding beschikt over een inhoudelijk deskundig en gemotiveerd docententeam. Veel docenten hebben naast het docentschap bij de opleiding Accountancy een baan in de beroepspraktijk. De voorzieningen waarover de opleiding beschikt zijn van een goed niveau.

Het panel beoordeelt standaard 2 als voldoende.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het systeem van toetsing dat de opleiding hanteert is degelijk. De opleiding gebruikt een variëteit aan toetsvormen die passen bij de onderwijsvormen, de leerdoelen en de lesstof. De toetsen zijn van voldoende kwaliteit en alle competenties worden op meerdere momenten in het programma getoetst, op een steeds hoger niveau. De beoordeling is voor studenten inzichtelijk gemaakt in de module- en themawijzers en studenten krijgen feedback op het gemaakte werk. Het panel is positief over de instituutsbrede examencommissie en de toetscommissie van de opleiding Accountancy.

De opleiding slaagt er in ruim voldoende mate in de studenten de beoogde eindkwalificaties te laten realiseren. De afstudeeropdrachten zijn over het algemeen van voldoende kwaliteit en tonen aan dat studenten op bachelorniveau opdrachten kunnen uitvoeren die relevant zijn voor de beroepspraktijk. Het afnemend beroepenveld is tevreden over de kwaliteit van de afgestudeerden. Alumni geven aan dat de opleiding aansluit op hetgeen in de beroepspraktijk wordt gevraagd en op een eventuele vervolgopleiding. Het panel beoordeelt standaard 3 als voldoende.

Op grond van de beoordelingen van de drie standaarden en de beslisregels van de NVAO beoordeelt het panel de opleiding als voldoende.

Breda deeltijd, Ad

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De Associate degree- en de deeltijdse bacheloropleiding Accountancy van Avans Hogeschool leidt studenten op voor een startfunctie binnen het vakgebied van de accountant. De afgestudeerde associate degree opereert vooral binnen het midden- en kleinbedrijf gerichte accountantskantoren en bij administratiekantoren. Afgestudeerden van de bacheloropleiding kunnen aan de slag als financieel dienstverlener voor het (niet-controleplichtige deel) van het midden- en kleinbedrijf. De eindkwalificaties van de opleiding zijn gebaseerd op de domeincompetenties Bachelor of Economics en de CEA (Commissie Eindtermen Accountancy) eindtermen. De eindkwalificaties zijn tot stand gekomen in overleg met het werkveld en het Accountancy (AC)-scholenoverleg en voldoen aan de

Het panel beoordeelt standaard 1 als voldoende.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het tweejarige Associate degree programma en de vierjarige bacheloropleiding Accountancy worden aangeboden als deeltijdse opleiding en worden verzorgd in Breda. De opleiding bestaat uit een propedeuse en hoofdfase voor zowel de Associate degree als de bacheloropleiding. De eindkwalificaties van de opleiding in combinatie met de modules en thema's vormen het uitgangspunt voor de inrichting van het curriculum van de opleiding. De literatuur die de opleiding gebruikt is passend en relevant. Het didactisch concept van de opleiding is goed uitgewerkt en er is voldoende variëteit aan werkvormen. Kennis, vaardigheden en houding ontwikkelen studenten in de verschillende onderwijsblokken door middel van hoor- en werkcolleges en projectopdrachten die studenten op de eigen werkplek uitvoeren. De aangeboden kennis is van voldoende niveau. Het panel ziet een aantal verbeterpunten zoals het sterker aanzetten van actuele (inter)nationale vakliteratuur en blijvende aandacht voor de versterking van onderzoeksvaardigheden bij studenten.

De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen en neemt maatregelen in de vorm van intakegesprekken en advisering naar aanleiding daarvan om de aansluiting met het onderwijsprogramma zo optimaal mogelijk te laten zijn. Studenten worden in de opleiding goed begeleid. Deze begeleiding bestaat uit vakinhoudelijke begeleiding, begeleiding in het kader van studieloopbaanbegeleiding en begeleiding bij het afstuderen. De opleiding beschikt over een inhoudelijk deskundig en enthousiast docententeam. De meeste docenten hebben naast het docentschap bij de opleiding Accountancy een baan in de beroepspraktijk. De voorzieningen waarover de opleiding beschikt zijn van een goed niveau.

Het panel beoordeelt standaard 2 als voldoende.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het systeem van toetsing dat de opleiding hanteert is degelijk. De opleiding gebruikt een variëteit aan toetsvormen die passen bij de onderwijsvormen, de leerdoelen en de lesstof. De toetsen zijn van voldoende kwaliteit en alle competenties worden op meerdere momenten in het programma getoetst, op een steeds hoger niveau. De beoordeling is voor studenten inzichtelijk gemaakt in de module- en themawijzers en studenten krijgen feedback op het gemaakte werk. Het panel is positief over de instituutsbrede examencommissie en de toetscommissie van de opleiding Accountancy.

De opleiding slaagt er in ruim voldoende mate in de studenten de beoogde eindkwalificaties te laten realiseren. De afstudeeropdrachten zijn over het algemeen van ruim voldoende kwaliteit en tonen aan dat studenten op associate degree- en op bachelorniveau opdrachten kunnen uitvoeren die relevant zijn voor de beroepspraktijk. Het afnemend beroepenveld is tevreden over de kwaliteit van de afgestudeerden. Alumni geven aan dat de opleiding aansluit op hetgeen in de beroepspraktijk wordt gevraagd en op een eventuele vervolgopleiding.

Het panel beoordeelt standaard 3 als voldoende.

Op grond van de beoordelingen van de drie standaarden en de beslisregels van de NVAO beoordeelt het panel de opleiding als voldoende.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het visitatiepanel. Daarnaast beveelt de NVAO aan om de onderzoekslijn verder uit te werken en te implementeren.

Toepassing CEA-beoordelingscriteria

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport, samengelezen met de aanvullende rapportage, de aanvullingen zijn opgenomen op grond van de CEA-beoordelingscriteria.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Avans Hogeschool te Tilburg in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 25 augustus 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 4 september 2014 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Accountancy (240 ECTS; varianten: voltijd te Breda en Den Bosch, deeltijd te Breda en Den Bosch, duaal te Breda; en Associate degreeprogramma: Accountancy te Breda) van Avans Hogeschool te Tilburg. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 september 2014 en is van kracht tot en met 29 september 2020.

Den Haag, 30 september 2014

De NVAO
Voor deze:

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized loop followed by a horizontal line and a small vertical tick mark below it.

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Den Bosch voltijd/deeltijd	Beoordeling door het panel Breda voltijd/duaal	Beoordeling door het panel Breda deeltijd/Ad
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed	Voldoende	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende	Voldoende	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende	Voldoende	Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.
Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Den Bosch (voltijd en deeltijd)

Tabel 1: *Uitval uit het eerste jaar.*

Cohort	2007	2008	2009	2010	2011
Voltijd	42,0%	50,9%	35,9%	38,9%	49,1%
Deeltijd	40,0%	46,9%	33,3%	37,5%	35,7%

Tabel 2: *Uitval uit de bachelor.*

Cohort	2006	2007	2008
Voltijd	11,8%	31,6%	24,5%
Deeltijd	62,5%	73,3%	50,0%

Tabel 3: *Rendement.*

Cohort	2006	2007
Voltijd	73,5%	63,3%
Deeltijd	18,8%	20,0%

Tabel 4: *Docentkwaliteit.*

Graad	Ma	PhD
Percentage	70,4%	0%

Tabel 5: *Student-docentratio.*

Ratio	1:29,7
-------	--------

Tabel 6: *Contacturen.*

Studiejaar	1	2	3	4
Voltijd	15,1	13,2	14,0	14,1
Deeltijd	6,1	6,2	6,2	6,3

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar.

Cohort	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval	50,0%	26,0%	51,1%	37,1%	43,3%	36,2%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor.

Cohort	2007	2008	2009
Voltijd	13,5%	21,4%	33,9%
Duaal	4,3%	18,5%	6,3%

Tabel 3: Rendement.

Cohort	2006	2007	2008
Voltijd	73,5%	51,4%	35,7%
Duaal	63,9%	82,0%	66,7%

Tabel 4: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD
Percentage	72%	0%

Tabel 5: Student-docentratio.

Ratio	1:27
-------	------

Tabel 6: Contacturen.

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	17	14,4	12,2	12,2

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar.

Cohort	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bachelor	4%	6%	9%	5%	10%	0%
Ad	0%	0%	4%	1%	5%	0%

Tabel 2a: Uitval uit de bachelor.

Cohort	2007	2008	2009
Uitval	30%	40%	32%

Tabel 2b: Uitval uit de Ad.

Cohort	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval	4%	9%	12%	5%	11%	2%

Tabel 3a: Rendement Bachelor.

Cohort	2006	2007	2008
Rendement	34%	48%	60%

Tabel 3b: Rendement Ad.

Cohort	2007	2008	2009
Rendement	45%	47%	43%

Tabel 4: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD
Percentage	70%	3,3%

Tabel 5: Student-docentratio.

Ratio	1:39,5
-------	--------

Tabel 6: Contacturen.

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	7,3	7,6	6,1	6,5

- prof.dr. H.F.D. Hassink RA, (voorzitter) hoogleraar Bedrijfseconomie en universitair hoofddocent Bedrijfseconomie aan de Universiteit Maastricht;
- drs. H. Ploeger, (lid) senior onderwijs adviseur en docent Economische opleidingen Bedrijfseconomie en Accountancy aan de Christelijke Hogeschool Windesheim;
- B.J.C.G. de Kock (lid) is Consultant/adviseur bij Full Finance;
- M. Teeken, (student-lid) volgt de opleiding Accountancy aan de Hogeschool Zuyd.

Het panel werd ondersteund door drs. C.W.G.P. van Pelt, secretaris (gecertificeerd).